

Antamispäivä
20.3.2025Ratkaisunumero
1027 6561**Ratkaisu, josta on kanneltu**

Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus 10.3.2025 nro 293

Asia

Kantelu vangitsemisasiassa

Kantelija

Jaana Helena Kavonius

VastapuoliAluesyyttäjä Annukka Juntunen
Aluesyyttäjä Heikki Kohijoki
Aluesyyttäjä Mika Mäkelä**Selostus asiasta**

Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus on 26.3.2024 antamallaan päätöksellä määrännyt Jaana Helena Kavoniuksen poissaolevana vangittavaksi todennäköisin syin epäiltynä 13 vainoamisesta ja 24 törkeästä kunnianloukkauksesta.

Helsingin hovioikeus on 10.4.2024 hylännyt Kavoniuksen kantelun kärjäoikeuden vangitsemispäätöksestä ja jättänyt Kavoniuksen muut vaatimukset kantelun käsittelyn yhteydessä esitettyinä ja hovioikeuden toimivaltaan kuulumattomina tutkimatta. Korkein oikeus ei ole myöntänyt asiassa valituslupaa.

Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus on 15.10.2024 antamallaan päätöksellä hylännyt Kavoniuksen vaatimuksen vangitsemisasiansa uudelleen käsittelystä, koska Kavonius ei ollut kärjäoikeuden 26.3.2024 antaman ratkaisun johdosta vapautensa menettäneenä, minkä vuoksi perusteita vangitsemisasiansa uudelleen käsittelylle ei tässä vaiheessa ollut.

Kavonius on kannellut kärjäoikeuden 15.10.2024 antamasta päätöksestä hovioikeuteen ja muun ohella vaatinut, että hänet vapautetaan välittömästi. Helsingin hovioikeus on 13.11.2024 antamallaan ratkaisulla hylännyt Kavoniuksen kantelun. Hovioikeus on todennut, että vangitsemisen perusteet oli tutkittu kärjäoikeuden 26.3.2024 antamassa ratkaisussa, jota ei ylemmissä tuomioistuimissa ollut muutettu. Kavonius ei ollut ollut eikä ollut edelleenkään vapautensa menettäneenä sanotun ratkaisun vuoksi. Tähän nähden hovioikeus on katsonut, ettei kärjäoikeudella ollut ollut pakkokeinolain 3 luvun 15 §:ään perustuvaa velvollisuutta ottaa vangitsemisasiansa uudelleen käsiteltäväksi. Hovioikeus on myös viitannut oikeustapauksen KKO 2022:55 kohtaan 15. Korkein oikeus ei ole myöntänyt asiassa valituslupaa.

Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus on 18.11.2024 antamallaan päätöksellä hylännyt Kavoniuksen esittämän vaatimuksen vangitsemisasian uudelleen käsittelystä aiempiin ratkaisuihin viitaten. Helsingin hovioikeus on 20.12.2024 antamallaan ratkaisulla hylännyt Kavoniuksen kantelun kärjäoikeuden päätöksestä.

Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus on 27.1.2025 antamallaan päätöksellä hylännyt Kavoniuksen esittämän vaatimuksen vangitsemisasian uudelleen käsittelystä aiempiin ratkaisuihin viitaten. Helsingin hovioikeus on 26.2.2025 antamallaan ratkaisulla hylännyt Kavoniuksen kantelun kärjäoikeuden päätöksestä. Hovioikeus on todennut, että sanamuotonsa ja tarkoituksensa mukaisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 4 kohta koskee henkilöä, jonka vapaus on tosiasiallisesti riistetty. Kun Kavonius ei ole vangitsemispäätöksen johdosta vapautensa menettänyt, ei kyseisestä artiklasta seuraa velvollisuutta vangitsemisasian uudelleen käsittelylle. Korkein oikeus ei ole myöntänyt asiassa valituslupaa.

Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus on 10.3.2025 antamallaan päätöksellä aiempiin ratkaisuihin viitaten hylännyt Kavoniuksen esittämän vaatimuksen vangitsemisasian uudelleen käsittelystä.

Kantelu

Jaana Helena Kavonius on hovioikeuteen 17.3.2025 saapuneessa kantelussaan vaatinut, että kärjäoikeuden ratkaisu poistetaan ja että hänet vapautetaan. Kavonius on lisäksi esittänyt lukuisia muita vaatimuksia.

Vangitsemisasioiden ei ollut lis pendens -vaikutusta.

Vastaus

Syyttäjä on vaatinut, että kantelu hylätään.

Kärjäoikeuden päätös oli oikea. Kavonius ei ollut tosiasiallisesti vapautensa menettänyt. Pakkokeinolain säännöksistä tai Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklasta ei tällaisessa tilanteessa seurannut velvollisuutta vangitsemisasian uudelleen käsittelylle.

Hovioikeuden ratkaisu

Perustelut

Hovioikeus on tutkinut kantelun siltä osin kuin kantelussa esitetty koskee kärjäoikeuden 10.3.2025 antamaa päätöstä ja kuuluu hovioikeuden toimivaltaan.

Lis pendens tarkoittaa asian vireilläolovaikutusta. Rikosasioissa se merkitsee, että mikäli asia on vireillä yhdessä tuomioistuimessa, tulee toiseen tuomioistuimeen tehty samaa asiaa koskeva haastehakemus jättää tutkimatta. Hovioikeus toteaa, että niitä rikoksia, joiden johdosta Kavonius on määrätty vangittavaksi, koskevaa rikos- tai vangitsemisasiaa ei ole samaan aikaan vireillä useammassa eri tuomioistuimessa. Toisin kuin kantelussa on esitetty, vangitsemisasian uudelleen käsittelyä koskevan vaatimuksen hylkääminen ei ole perustunut lis pendens -vaikutuksen soveltamiseen.

Kantelun hylkääminen ei ole perustunut myöskään siihen, että tuomioistuin olisi katsonut Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden 26.3.2024 antamalla ratkaisulla olevan sellainen oikeusvoimavaikutus, joka estäisi vangitsemisen edellytysten tutkimisen uudelleen. Sen sijaan vaatimuksen hylkääminen on perustunut siihen, että tuomioistuin on katsonut pakkokeinolain 3 luvun 15 §:n mukaisen ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 4 kohdan takaaman oikeuden vangitsemisasian uudelleen käsittelyyn edellyttävän, että käsittelyä vaativa henkilö on tosiasiallisesti vapautensa menettäneenä. Tältä osin hovioikeudella ei ole syytä arvioida asiaa toisin kuin käräjäoikeus on tehnyt. Kun Kavonius ei ole tosiasiallisesti vapautensa menettäneenä, ei vangitsemisasian uudelleen käsittelylle ole edelleenkään perusteita.

Tällä lisäyksellä hovioikeus hyväksyy käräjäoikeuden perustelut ja lopputuloksen vangitsemisasian uudelleen käsittelemisen osalta.

Päätöslauselma

Kantelu hylätään.

Oikeustieteen maisteri Lauri Saarelalle Kavoniuksen puolustamisesta maksettavasta palkkiosta lausutaan pääasian ratkaisun yhteydessä.

Lainkohdat

Pakkokeinolaki 3 luku 15 §

Muutoksenhaku

Muutosta tähän ratkaisuun saadaan hakea korkeimmalta oikeudelta valittamalla vain, jos korkein oikeus niillä erityisillä perusteilla, jotka ilmenevät oheisesta valitusosoituksesta, myöntää valitusluvan.

Valitusosoituksessa tarkoitettu määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen päättyy 19.5.2025.

Asian ovat ratkaisseet:

Hovioikeudenneuvos Minna Mattila
Hovioikeudenneuvos Maija Kulmala
Asessori Lauri Vaihämäki

Ratkaisu on yksimielinen.

Allekirjoitus

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.